

Maa- ja metsätalousministeriö

MMM: VN/36219/2025

LUKE/4875/00.00.03.00/2025

Maa- ja metsätalousministeriön ja Luonnonvarakeskuksen välinen tulossopimus vuosille 2026–2029

Sisällys

1	Strategiset linjaukset	3
2	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	5
3	Tulostavoitteet	7
4	Voimavarojen hallinta	19
5	Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset	23
6	Liitteet	24
	Liite 1 Toimintaympäristön kuvaus	24
	Liite 2 Luken Kansainvälinen toiminta – Kriteerit ja tavoitteet vuodelle 2026	25
	Liite 3 Luonnonvarakeskuksen viranomais- ja asiantuntijatehtävät 2026	26
	Liite 4 Tilasto-ohjelman kuvaus	29
	Liite 5 Luonnonvarakeskuksen tuottavuusohjelma 2026-2028	31

1 Strategiset linjaukset

Maa- ja metsätalousministeriön (MMM) hallinnonala on keskeisessä roolissa pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman (20.6.2023) seuraavien teemojen toimeenpanossa:

- Suomi elää maaseudusta ja metsistä. Kannattava maatalous turvaa kotimaisen ruoantuotannon.
- Edullista, puhdasta ja toimitusvarmaa sähköä suomalaisille ja heidän työpaikoilleen. Suomesta puhtaan energian edelläkävijä.
- Suomi kasvattaa ilmastokädenjälkeään ja etenee hiilineutraalisuuteen vaikuttavin ja kestävin keinoin.
- Suomi vaalii arvokasta luontoaan.
- Kiertotaloudella pidetään Suomen puhtaasta ympäristöstä huolta.

Luonnonvarakeskuksen (Luke) tutkimus, asiantuntijatyö ja tilastot tuottavat tietopohjaa useiden hallitusohjelman kirjausten ja toimenpiteiden toteutukseen liittyen, esimerkiksi:

- Elintarvikealan tutkimukseen perustuvat innovaatiot
- Luonnonvara-alan sekä elintarvikesektorin tutkimus, joka vastaa muuttuviin toimintaympäristön vaatimuksiin
- EU:ssa valmistettavan sääntelyn suomalaisen ruoka- ja luonnonvarasektoreihin kohdistuvien vaikutusten kokonaisarviointi
- Metsien kasvua ja terveyttä parantavat toimenpiteet
- Metsäbiotalouden tiedepaneelin toiminnan vakiinnuttaminen
- Kestävyyden eri ulottuvuuksien (ihmiset, ympäristö, talous) yhteensovittaminen
- Suden kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistaminen
- Kotimaisen ruoantuotannon pitkän aikavälin strategia
- Kansallisen ruokastrategian 2040 strategisten tavoitteiden seuranta
- Kotimaisen kalan edistämishojelman ja vesiviljelystrategian toimeenpano
- Elintarvikeketjun eri osien kustannuksia kuvaava tilastointi
- Metsätuhojen seurannan, ennakkoinnin ja torjunnan kehittäminen
- Valkuaisomavaraisuuden ja valkuaiskasvien viljelyn kehittäminen
- Hajautettu maataloilla tapahtuva biokaasutuotanto sekä lannan ravinteiden käyttökelpoisuus ja omavaraisuus
- Kalatie- ja lohistrategioiden päivitys
- Vaelluskalojen Nousu-ohjelman seuranta
- Maaseutupoliittinen selonteko
- Hevostalouden toimintaedellytysten kehittäminen
- Kestävät ja kannattavat bio- ja kiertotalousratkaisut
- Metsä- ja maaperänielut sekä maaperäpäästöt, nielujen ja päästöjen vaihtelu maalajeittain tai viljelytekniikoittain
- Luonnonvara-alojen resiliessi ja sopeutuminen ilmastonmuutokseen

MMM:n strategian visiona on, että vuonna 2035 Suomi on kestävä biotalouden ykkönen. Ministeriön toiminta-ajatuksena on edistää sitä, että uusiutuvista luonnonvaroista luodaan kasvua, hyvinvointia ja turvallisuutta. Strategiaan on kirjattu kolme vaikuttavuustavoitetta, jotka koskevat koko MMM:n hallinnonala ja siten myös Lukea:

- Biotalous tuottaa merkittävää arvonlisää ja kannattavaa yritystoimintaa
- Elinvoimainen maaseutu vahvistaa kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta
- Tietovarannoista ja tutkimuksesta vakautta ja vaurautta

Luonnonvarakeskuksen strategiakaudella 2026–2029 missionamme on luoda hyvinvointia ja kestävä tulevaisuutta uusiutuvista luonnonvaroista tiedolla ja kunnianhimoisella tutkimuksella.

Luonnonvara-ala ja alkutuotanto ovat jatkuvassa liikkeessä ja murroksessa. Merkittävimmät luonnonvaramme tulevat metsistä, pelloilta ja vesistä. Me tutkimme luonnonvaroja ja niiden hyödyntämistä monitieteisesti ja yhteensovitamme eri näkökulmat.

Luonnonvarojen käytön monipuoliset kysymykset linkittyvät vahvasti toisiinsa. Tarvitsemme ennakoivaa kokonaiskuvaa huoltovarmuuden ja kriisinkestävyyden turvaamiseksi muutosten keskellä. Tehtävämme on koota, yhdistää ja tunnistaa kytkennät eri asioiden välillä. Siksi olemme jatkuvassa vuoropuhelussa yhteiskunnan eri tahojen kanssa ja ennakoimme toimintaympäristön muutoksia.

Me haluamme olla rohkea bioyhteiskunnan rakentaja.

Bioyhteiskunta tarkoittaa, että luonnonvarojen käytön ja hallinnan kysymykset ratkaistaan niin, että ekologiset, taloudelliset ja sosiaaliset näkökulmat ovat keskenään yhteensovitettavissa. Tämä on keskeinen kysymys sekä Suomessa että globaalisti. Haluamme rakentaa yhteiskuntaa, jossa elinkeinojen kilpailukyky, luonnonvarojen käytön hyväksyttävyyden, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen ovat yhteensovitettavissa.

Meille tämä tarkoittaa sitä, että tuemme luonnonvara-alan elinkeinojen kilpailukykyä, ja koko yhteiskunnan päätöksentekoa kunnianhimoisella ja monitieteisellä tutkimuksella.

Uusiutuvia luonnonvaroja pitää hyödyntää resurssitehokkaasti ja kestävästi biokiertoalouden periaatteiden mukaisesti. Tässä tarvitaan teknologioiden hyödyntämistä uusilla tavoilla.

2 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

MMM:n kolmen yleisen strategisen tavoitteen alle on määritelty tarkempia yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteita. Luken odotetaan tukevan erityisesti seuraavien tarkennettujen yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteuttamista: (suluissa ne tavoitteet, joihin ei tässä tulossopimuksessa kohdisteta Luken tulostavoitteita)

Biotalous tuottaa merkittävää arvonlisää ja kannattavaa yritystoimintaa

Toimintaympäristö on kilpailukykyinen uusille yrittäjille sekä uudistuvalla ja vastuullisella biotalouden arvoketjulle.

Uusiutuvia luonnonvaroja ja luontohyötyjä käytetään monipuolisesti ja kestävästi.

Luonnon monimuotoisuus on elpymisuralla.

Kotimaisia elintarvikkeita ja puhdasta vettä on riittävästi saatavilla

Kannattava alkutuotanto luo perustan kotimaiselle ruoantuotannolle

Toimivat markkinat mahdollistavat arvonlisän oikeudenmukaisen jakautumisen

Eläintauti- ja kasvintuhoojatilanne on hallinnassa

Ruoka on turvallista ja terveellistä

(Eläimet voivat hyvin ja eläinlääkkeiden käyttö on vähäistä)

Tuotantopanosten omavaraisuus kasvaa

Viennin arvo ja jalostusarvo kasvavat

Luonnon virkistyskäyttöön liittyvät harrastukset ja palvelut lisäävät hyvinvointia

Elinvoimainen maaseutu vahvistaa kokonaisturvallisuutta ja huoltovarmuutta

Maaseutu- ja saaristoalueet ovat hyviä paikkoja elää, asua sekä yrittää monipuolisesti

(Paikallisyhteisöt toimivat aktiivisesti)

Hiilinieluja ja -varastoja, kiertotaloutta ja resurssitehokkuutta vahvistetaan

Ilmastonmuutokseen sopeudutaan ja varaudutaan

(Yhteiskunnan toimivuuden kannalta elintärkeät toiminnot turvataan: elintarvike- ja vesihuolto, tulva- ja kuivuusriskien hallinta, patoturvallisuus)

Tietovarannoista ja tutkimuksesta vakautta ja vaurautta

(Luotettavat kiinteistöjen ja osakehuoneistojen rekisteritiedot turvaavat kansallista omistus- ja rahoitusjärjestelmää sekä edistävät uutta liiketoimintaa)

(Peruspaikkatietojen ja paikannuksen referenssijärjestelmien kehittäminen turvaavat paikantamisen perustan ja mahdollistavat yritysten lisäarvopalvelut)

(Tukipalvelut ja tutkimus tukevat paikkatietojen yhteen toimivuutta ja kansallisen paikkatietoinfrastruktuurin kehittymistä sekä uusien innovaatioiden syntymistä)

Huipputasoiset hyödynnettävissä olevat tietovarannot houkuttelevat kansainvälisiä investointeja Suomeen

Luotettava tutkimus ja tietovarannot turvaavat luonnon kantokykyä, vahvistavat huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta sekä biotalouden arvoketjujen kehittymistä

Taulukko 1. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

No	Vaikuttavuus	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
Tieteelliset julkaisut							
1	Tieteelliset referoidut artikkelit, kpl	686	650	650	650	650	650
2	Avoimesti saatavilla olevien (OA) julkaisujen osuus, %	90	86	88	88	88	88
3	Kansainvälisiä yhteisartikkeleita, %	56	57	60	61	62	63
Tieteellisten julkaisujen vaikuttavuus, 5-vuotiskausittain ¹⁾							
4	Artikkeleita Web of Science -tietokannassa, kpl	2 858	2 907	3 034	3 050	2 900	2 850
5	Top 10 % ²⁾	15	15	15	15	15	15
6	CNCI ³⁾	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Luottamus- ja maineindeksi: Sidosryhmät							
7	Mediabarometri, tunnettuus ja kiinnostavuusindeksi (hyvä, jos 100 tai suurempi)	-	106			>100	
8	Maineindeksi (1-5): Media		3,67			3,7	
9	Maineindeksi (1-5): Yritykset	3,6			3,7		
10	Maineindeksi (1-5): Kansalaiset	-		3,5			3,55
11	Maineindeksi (1-5): Päätäjät	3,55			3,7		
12	Maineindeksi (1-5): Tutkimuskumppanit	3,64			3,7		
Asiakas- ja EU-rahoitus							
13	Asiakasrahoitus, M€	8,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0
14	EU:lta saatava rahoitus, M€	10,9	14,0	14,5	15,0	15,5	16,0
15	EU-rahoitetut -hankkeet (pois lukien kansallisesti jaettava EAKR-, ESR-, EMR-, EMKR-rahoitus)	104	118	120	120	120	120
Tutkimusohjelmat							
16	Temaattisten ohjelmien vaikutusten yhteiskunnallisen ja tieteellisen vaikuttavuuden seuranta	väliraportti			Luken tutkimusohjelmien evaluaatio		Luken tutkimusohjelmien evaluaatio

¹⁾ Viisivuotiskausittain, aina kaksi vuotta raportointiajankohtaa vanhemmista julkaisuista alkaen (esim. vuonna 2025 raportointikausi on 2019-2023)

²⁾ Top 10% -osuus ilmaisee, kuinka suuri osuus Luken artikkeleista kuuluu saman tieteenalan, julkaisuvuoden ja julkaisutyyppin globaalisti viitatuimpaan 10 prosenttiin.

³⁾ CNCI kuvaa Luken artikkeleiden saaman viittausmäärän suhdetta muiden samalla tutkimusalalla, samana vuonna ilmestyneiden ja samaa julkaisutyyppiä olevien julkaisujen viittausten keskiarvoon. Keskimääräistä viittausvaikutusta vastaava arvo on 1.

3 Tulostavoitteet

Toimintaympäristö on kilpailukykyinen uusille yrittäjille sekä uudistuvalla ja vastuullisella biotalouden arvoketjulle.

Tulostavoite 1¹(TAE)²: Tutkimus tuottaa biotalouden arvoketjuja monipuolisesti eri sektoreille kehittäviä tuotteita, palveluja, verkostoja, ratkaisuja ja innovaatioita, joista syntyy kasvavaa uutta liiketoimintaa.	
2026 ³	<i>Tavoitetaso⁴</i> Luke Innovations Oy:n perustetaan ja toiminta käynnistyy. Mekahubi-hankkeessa alueelliset ekosysteemit kartoitettu, Suomeen sopivat kasvukiihdyttimet tunnistettu ja yhteistyöverkostot käynnistyvät yli toimialojen ja maakuntarajojen arvonlisän kasvattamiseksi.
2027	Mekahubin alueelliset yhteistyöverkostot toimivat parhaiden käytäntöjen mukaisesti ja investointeja tukevat palvelut puunjalostuksen toimijoille koottu portaaliin.
2028	2-3 innovaatioita siirretty jatkokehittäväksi kasvuyrityksiin. Uusien kasvuyritysten määrä on lähtenyt kasvamaan kaikilla alueilla.
2029	3-4 innovaatiota siirretty jatkokehittäväksi kasvuyrityksiin. Uusien kasvuyritysten määrä on kasvanut kaikilla alueilla.
Tulostavoite 2: Toiminta tuottaa/tarjoaa ennakkointitietoa, arvioita ja seurantaa maa-, metsä-, ja kalatalouden sisäisestä ja ulkoisesta toimintaympäristöstä, maaseudun kehittämisen elinvoiman tilanne- ja kehityskuvasta ja niihin pohjautuva skenaariotarkastelua näiden sektorien ja niihin kytkeytyvien uusien arvoketjujen toimintamahdollisuuksista erilaisilla alueilla (kaupunki-maaseutu-luokituksen pohjalta) ja erilaisilla aikaväleillä.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Luke on arvioinut 1-2 läpimurtoteknologian potentiaalin uusien arvoketjujen mahdollistajana ja alkutuotannon prosessien tehostajana.
2027	Luke on tuottanut 2-3 skenaariotarkastelua valituista maa-, metsä- ja kalatalouden kehityskulusta.
Tulostavoite 3: Tutkimus tuottaa uutta tietoa viljely- ja kasvatukseen menetelmistä, joiden avulla myös jo olemassa olevien yritysten taloudellinen tulos paranee ja toimintaa voidaan sopeuttaa.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Luke on tuottanut 2-4 arvoketjuanalyysiä (esimerkiksi sekametsien kasvatusta, regeneratiivinen maatalous) biotalouden uusien tuotteiden mahdollisuudet huomioiden.)
2027	Genomisen tiedon ja kiihdytettyjen jalostusketjujen potentiaali on arvioitu metsäarvoketjussa.
2028	-
2029	On tuotettu tietoa erilaisten viljelykiertojen vaikutuksista satoon, ravinne- ja hiilitaseeseen.

¹ Todennettavissa oleva strategisesti tärkeä tulos (ei tekeminen tai toimenpide), joka tulee saavuttaa tulossopimuskauden aikana.

² Merkitse tavoitteen perään (TAE), jos kyseessä on talousarviossa alustavana asetetun tavoitteen vahvistaminen

³ n=vuosi

⁴ Taso, joka viraston pitää kyseisen määrällisen tai laadullisen kriteerin suhteen tietynä vuonna saavuttaa. Kuvataan sanallisesti ja laadullisesti tai numeerisesti tai näiden yhdistelmänä.

Uusiutuvia luonnonvaroja ja luontohyötyjä käytetään monipuolisesti ja kestävästi.

<p>Tulostavoite 4: Tuotetaan ja hyödynnetään ajantasaista tutkimustietoa uhanalaisten vaelluskalakantojen ja virtavesiympäristöjen tilan parantamiseksi. Tieto tukee vaikuttavaa hoitoa, suojelua ja kestäväää käyttöä sekä päätöksentekoa luonnonvarojen hallinnassa.</p>	
2026	<p><i>Tavoitetaso</i> Osallistuttu kala- ja riistakantojen elinympäristöjen parantamiseksi tehtävässä työssä tarvittavien selvitysten ja vaikutusarvioiden laadintaan.</p> <p>Tuetaan NOUSU-vaelluskalaohjelman toteutusta, ennallistamisasetuksen toimenpiteiden valintaa ja priorisointia, ankeriaanhoitosuunnitelman toteutumisen seurantaa sekä lohi- ja meritaimenstrategian sekä kalatiestrategian päivitystyötä.</p> <p>Vuoksen uhanalaisten kalalajien tukemiseen keskittyneen vesiviljelylaitoksen toiminnallinen uudistaminen käynnistynyt.</p>
2027	<p>Jatketaan vaelluskalakantojen tilan ja elinympäristöjen parantamiseksi tehtävää työtä tukemalla ohjelmien ja strategioiden toimeenpanoa ajankohtaisella ja vaikuttavalla tietopohjalla.</p> <p>Vuoksen uhanalaisten kalalajien tukemiseen keskittyneen vesiviljelylaitoksen toiminnallinen uudistaminen valmistunut</p>
2028	<p>Kehitetty menetelmiä ja tietopohjaa vaelluskalakantojen tilaa ja elinympäristön parantamista tukevien toimenpiteiden priorisointiin ja seurantaan, erityisesti virtavesikunnostusten ja kalojen vaellusratkaisujen vaikuttavuuden arviointiin.</p> <p>Uhanalaisen järvilohen poikastuotannolla pystytään vastaamaan virtavesien ennallistamisen tarpeisiin.</p>
<p>Tulostavoite 5: Kestävän metsänhoidon ja talousmetsien luonnonhoidon menetelmät ja vaihtoehdot monipuolistuvat ja niiden vaikuttavuus paranee.</p>	
2026	<p><i>Tavoitetaso</i> Talousmetsien kasvun tehostamiseen ja metsien nopeampaan uusiutumiseen liittyvä tutkimus laajentunut ja vahvistunut ja käsittää myös paikallistaloudelliset vaikutukset ja sosiaalisen hyväksyttävyyden.</p>
2027	<p>Luke on merkittävä toimija myös EU –tason talousmetsien luonnonhoidon kehittäjänä.</p>
<p>Tulostavoite 6: Osallistutaan asiantuntijoina, tuotetaan ja kootaan yhteen ajantasaista tietoa hyöty- ja vaikuttavuusperusteisten ja muiden uusien rahoitusmallien kehittämiseen ja toimeenpanon tukemiseen MMM:n hallinnonalalla.</p>	
2026	<p><i>Tavoitetaso</i> Luken asiantuntijat ovat osallistuneet hiili- ja luonnonarvomarkkinoiden sekä hyöty- ja vaikuttavuusperusteisten rahoitusmallien kehittämisyyöhön aktiivisesti.</p>
2027	<p>On tuotettu, koottu yhteen ja esitelty säännöllisesti tietoa hyöty- ja vaikuttavuusperusteisten rahoitusmallien kehittämiseksi ja toimeenpanemiseksi MMM:n hallinnonalalla.</p>
2028	<p><i>Tavoitetaso</i></p>

<p>Tulostavoite 7: Tuotetaan ajantasaiset, kattavat ja tieteellisiin menetelmiin perustuvat kanta-arviot, saalistilastot ja ennustemallit riista- ja kalakantojen käytön, hoidon ja suojelun sekä rajavesistösojimusien perustaksi sekä osallistutaan ICES:n kalakantojen arviointityöhön.</p>	
2026	<p><i>Tavoitetaso</i> Käynnistetään kaksivuotinen pilotti metsähanhen syyslaskentaan ja arvioidaan saatavan lisätiedon laatua ja kustannustehokkuutta muuttoreitin laajuisen syyskannan arvioinnin kannalta.</p> <p>Karhu- ja ilveskantojen seurantaan liittyen kannustetaan riistakonserniyhteistyönä vapaaehtoistahoja havaintoaineistojen tuottamiseen, jotta alueelliset kanta-arviot mahdollistuisivat. Karhukanta-arvion tulos johdettu kannanhoitoalueittaisesti.</p> <p>Kehitetään kanta-arvioitavien kalalajien ympäristön muutosten ja lajien välisten vuorovaikutussuhteiden tarkastelua ja huomioon ottamista arviointityössä.</p>
2027	<p>Karhukanta-arvio tuotettu kannanhoitoalueittain. Alustava valmius ilveskanta-arvion tuottamiseen kannanhoitoalueittain (riippuen kannanhoitosuunnitelman päivitystyön valmistumisajankohdasta).</p>

Luonnon monimuotoisuus on elpymisuralla

<p>Tulostavoite 8: Luke tuottaa tieteellistä tietoa suurpetojen ja muiden metsästettävien riistalajien kantojen suotuisan suojelutason, kestävän käytön ja suojelun mahdollistamiseksi.</p>	
2026	<p><i>Tavoitetaso</i> On valmistauduttu tuottamaan aineistoja suurpetojen viitearvojen määrittämisen edellyttämiin analyyseihin yhteispohjoisaisesti rajat ylittävästi.</p> <p>Käynnistetään tutkimus valkuposkikihanhien ja merimetsojen aiheuttamien kevätvahinkojen ehkäisemisestä kuoliaaksi ampumalla (ml. vaikutukset muuhun linnustoon).</p>
2027	<p>Tietopohja vahvistunut riistalajien tuntemattomien viitearvojen elinvoimaisuusanalyysien tai vertailuperusteisen määrittämisen perustaksi.</p>
2028	<p>Riistalajien tuntemattomien viitearvojen määrittäminen käynnissä.</p>
2029	<p>Riistalajien tuntemattomien viitearvojen määrittäminen valmistuu.</p>
<p>Tulostavoite 9: Elinympäristöjen ennallistamisen tutkimusta lisätään ja sen tuloksia välitetään hyödynnettäväksi ennallistamistoimien vaikuttavuuden ja seurannan arvioinnissa ja kustannustehokkuuden parantamisessa. Tutkimus tukee myös sopeutumista ilmastonmuutokseen, ja sen yhteydessä kehitetään uusia vesiluonnon monimuotoisuuden seurantamenetelmiä, jotka parantavat tiedon saatavuutta ja vaikuttavuuden arviointia valuma-alue- ja vesistösuunnittelussa.</p>	
2026	<p><i>Tavoitetaso</i> Ennallistamistutkimuksen kokonaisuus suunniteltu ja hankkeistettu.</p> <p>Luke osallistunut ennallistamisasetuksen edellyttämän kansallisen ennallistamissuunnitelman valmisteluun.</p> <p>Käynnistetty kehittämistyö, joka tuottaa kustannustehokkaita menetelmiä luontotyyppien kartoitukseen ja niiden tilan seurantaan (ml. VMI) sekä malleja, joilla voidaan tuottaa toimenpide-ehdotuksia hyvään tilaan pääsemiseksi.</p>

2027	<p>Ennallistamistutkimuksessa käynnistetty uusia hankkeita.</p> <p>Osallistuminen ennallistamissuunnitelman valmisteluun jatkuu.</p> <p>Luototyyppien kartoitukseen ja niiden tilan seurantaan sekä mallien kehittämiseen liittyvä toiminta on tuottanut toimenpide-ehdotuksia hallinnon ja päätöksenteon tueksi.</p> <p>Käynnistetään tutkimustoimintaa, joka tarkastelee ennallistamista muuttuvassa ilmastossa.</p>
2028	<p>On käynnistetty uutta yhteiskunnallista ennallistamistutkimusta, joka liittyy toimien toteutuksen edellytyksiin paikallisella tasolla.</p> <p>Osallistuminen ennallistamissuunnitelman päivittämiseen jatkuu.</p> <p>Kehittämistyö tuottaa osittain vakiintuneita, kustannustehokkaita menetelmiä luototyyppien kartoitukseen ja tilan seurantaan sekä malleja, joiden avulla voidaan laatia toimenpide-ehdotuksia hyvän tilan saavuttamiseksi. Käynnistetään uudenlaista yhteiskunnallista ennallistamistutkimusta, joka tarkastelee toimenpideohjelman toteutuksen edellytyksiä kansallisella ja paikallisella tasolla sekä vahvistaa luonnon resilienssiä osana ennallistamisen vaikuttavuuden arviointia.</p>
2029	<p>Osallistuminen ennallistamissuunnitelman päivittämiseen jatkuu.</p>
<p>Tulostavoite 10: Tuotetaan tietoa ja ratkaisuvaihtoehtoja luonnon monimuotoisuuden ja ekosysteemien tuotantokyvyn säilyttämiseksi ja vahvistamiseksi sekä tuetaan kansallisten, kansainvälisten ja EU-tason monimuotoisuustavoitteiden valmistelua ja toimeenpanoa sekä toimenpiteiden seurantaa, ml. maailmanlaajuisten seurantaindikaattoriarvojen valmistelua kohti seuraavaa 2028 maaraporttia.</p>	
2026	<p><i>Tavoitetaso</i> Tuotetaan paikkatietopohjainen visualisointityökalu valuma-alue- ja vesistötason suunnitteluun.</p> <p>Menetelmien kehittäminen ja suoraviivaistaminen eDNA-pohjaiseen, usean taksonomisen ryhmän monimuotoisuuden monitorointiin käynnistyy.</p> <p>Laaditaan maailmanlaajuisten indikaattorien soveltuvuuden selvitys kansallisiin oloihin ja testataan menetelmien soveltuvuutta.</p>
2027	<p>EU maaperädirektiivin vaativien monitorointityökalujen käynnistys.</p> <p>Taksonomisen ja toiminnallisen monimuotoisuuden mittaamisen menetelmien rutiinomainen testaus maa-, vesi- ja ilmanäytteille keskittyen maanpäälliseen ja maanalaiseen monimuotoisuuteen. Linkitys ennallistamiseen ja monimuotoisuuden muutokseen ennallistetuilla alueilla.</p> <p>Datan tuottaminen maaraporttia varten.</p> <p>Indikaattorien eDNA menetelmien tehostaminen uudella CSC:n Roihu-supertietokoneella.</p>
2028	<p>IBPES indikaattorilajien monitorointia edistetty ja monitorointia virtaviivaistettu. EU-tason monitoroinnin bioinformatiikan tehostaminen. Maaraportin valmistelu (GBF).</p>

Tulostavoite 11: Tuotetaan tietoa ja ratkaisuvaihtoehtoja vieraslajeista aiheutuvien riskien hallitsemiseksi.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Valmistauduttu täydentämään Suomen tausta-aineistoa kohti maailmanlaajuisten (CBD) vieraslajeja koskevien seurantaindikaattoriarvojen valmistelua seuraavaa vuoden 2028 maaraporttia varten.
2027	Täydennetty Suomen tausta-aineistoa kohti maailmanlaajuisten (CBD) vieraslajeja koskevien seurantaindikaattoriarvojen valmistelua seuraavaa vuoden 2028 maaraporttia varten.

Kotimaisia elintarvikkeita ja puhdasta vettä on riittävästi saatavilla

Tulostavoite 12: Selvitetään tehokkaimpia ja kustannustehokkaita keinoja vähentää maankäytön aiheuttamaa vesistökuormitusta samalla turvaten luonnonvarojen kestäväää käyttöä. Edistetään kokonaisvaltaista valuma-alue suunnittelua.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Maankäytön vesistökuormitus on sisällytetty ennallistamisohjelmaan.
2027	Ennallistamisanalysien yhteydessä on tuotettu tietoa vesistökuormituksen vähentämiseksi. On käynnistetty hankkeita, jossa metsäisten soiden ennallistamisen kasvihuonekaasu-, vesistö ja monimuotoisuusvaikutuksia tutkitaan kokeellisesti valuma-alue tasolla. Edellyttää toteutuakseen myös ulkopuolista rahoitusta.
2028	On tuotettu tutkimustietoa käytännön vesiensuojeluratkaisuista, jotka parantavat vesistöjen tilaa, tukevat kalakantojen elinympäristöjen suojelua sekä ilmastonmuutokseen sopeutumista.
Tulostavoite 13: Tuotetaan kestäväää ruuantuotantoa ja metsätaloutta edistäväää tietoa maa- ja metsätalouden vesien hallinnasta, maaperän kasvukunnosta, ravinnekierätyksestä sekä happamien sulfaattimaiden riskienhallista.	
2026	Lohko- ja metsikkökohtaisia malleja kehitetty esim. Viljely- ja metsäoperaation vesistövaikutuksen laskentaan.
2027	Mallit on yhdistetty satotasojä ja kasvukuntoa kuvaaviin indikaattoreihin.
2028	On tuotettu mittaustietoa suometsien ennallistamisen vesistökuormituksesta, tehokkaista vesiensuojeluratkaisuista, ml. happamien sulfaattimaiden riskit.

Kannattava alkutuotanto luo perustan kotimaiselle ruoantuotannolle.

Tulostavoite 14: Tuotetaan tutkimustietoa maatalouden alkutuotannon kannattavuudesta, sen kehitysnäkymistä ja kannattavuuden parantamiseen sekä liittyvien politiikkatoimien vaikuttavuudesta ja vaihtoehtoisista skenaarioista.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Luke arvioi 2-3 kansallisen politiikkatoimen vaikuttavuuden maatalouden alkutuotantoon.
2027	Luke arvioi 2-3 EU tason regulaation vaikutukset maatalouden alkutuotantoon.

Tulostavoite 15: Elintarvikeketjun tulonjakoon ja neuvotteluvoimaan liittyvistä muutoksista ja muutokseen vaikuttavista tekijöistä on tutkimukseen pohjautuvaa tietoa.	
2026	<i>Luke julkaisee arvioita neuvotteluvoimamuutoksista</i>
Tulostavoite 16: Elinkeinoa palvelevaa tilastotoimintaa ja markkinaseurantaa ylläpidetään riittävällä laajuudella ja aluetarkkuudella.	
Tulostavoite 17: Tuetaan tulevan kansallisen ja alueellisen kumppanuussuunnitelman (sisältäen yhteisen maatalouspolitiikan, ml. markkinajärjestely ja kalatalouset) suunnittelua. Tuotetaan tietoa kuluvan rahoituskauden politiikkakeinojen vaikuttavuudesta sekä seuraavan rahoituskauden toimenpiteiden ennakoarvioista.	
Tulostavoite 18: Tuotetaan tietoa ja ratkaisuja kestävästi tuotetun kotimaisen kalan tarjonnan lisäämiseksi ja kalan kulutuksen myönteisten ilmasto-, ympäristö- ja terveysvaikutusten lisäämiseksi.	

Eläintauti- ja kasvintuhoojatilanne on hallinnassa.

Tulostavoite 19: Luke tuottaa tietoa, jonka avulla eläin- ja kasvitautien ja kasvintuholaisten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisy ja torjuntatoimet toimivat ja niiden haitalliset vaikutukset maa- ja metsätaloudelle vähenevät/pysyvät hallinnassa.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Metsätuhojen ennaltaehkäisyä koskeva hankekokonaisuus käynnistetty.
2027	Metsätuhojen ennaltaehkäisyä koskeva hankekokonaisuus jatkuu.
Tulostavoite 20: Tuotetaan tutkimustietoa vaarallisiin eläintauteihin (kuten afrikkalaiseen sikaruttoon) varautumiseen.	

Tuotantopanosten omavaraisuus kasvaa.

Tulostavoite 21: Tuotetaan tutkimuksella, tilastotiedolla ja asiantuntijatyöllä tietoa sekä ratkaisuvaihtoehtoja, jotka vahvistavat ruuan huoltovarmuutta sekä tuotannon ja tuotantopanosten omavaraisuutta.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Uusia tutkimushankkeita valmistelussa ravinnereservien hyödyntämismahdollisuuksien arvioimiseksi huoltovarmuuden häiriöiden varalta.
2027	Uusia tutkimushankkeita käynnistynyt ravinnereservien hyödyntämismahdollisuuksien käytännön käyttöönotosta ja toimijoiden valmiudesta ja edellytyksistä siihen.
2028	On tuotettu tietoa viljelyn monimuotoistamisen hyödyistä ja monimuotoistamiseen vaikuttavista tekijöistä.
2029	<i>Tavoitetaso</i>
Tulostavoite 22: Kehitetään maa-, metsä- ja kalatalouden sivuvirtojen hyödyntämistä vihreän siirtymän vauhdittamiseksi.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Julkaistaan 1-2 selvitystä/tutkimusta innovatiivisesta sivuvirtojen hyödyntämisestä.

2027	Luke on vaikuttanut EU:n biotalousstrategian rahoitushakujen sisältöihin vihreän siirtymän vauhdittamiseksi.
2028	Luke on luonut valmiudet EU:n uuden rahoituskehiksen ja puiteohjelman tutkimushaasteisiin vastaamiseen.

Luonnon virkistyskäyttöön liittyvät harrastukset ja palvelut lisäävät hyvinvointia.

Tulostavoite 23: Tutkitaan vapaa-ajan kalastuksen, metsästyksen ja luonnontuotealan vaikutuksia hyvinvointiin ja talouteen.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Suunnitellaan riistatalouden vapaaehtoistyön arvon ja hyvinvointivaikutusten tutkimuskokonaisuus.
2027	Haetaan rahoitusta ja sen varmistuessa käynnistetään riistatalouden vapaaehtoistyön arvon ja hyvinvointivaikutusten tutkimuskokonaisuus. Kerätään tietoa erätalouden hyvinvointivaikutuksista.

Maaseutu- ja saaristoalueet ovat hyviä paikkoja elää, asua sekä yrittää monipuolisesti.

Tulostavoite 24: Tuotetaan tutkittua tietoa maaseutu- ja saaristoalueista tukemaan maaseutupoliittisen selonteon ja sen toimeenpanosuunnitelman valmistelua ja sen vaikutusten seurantaa.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Arvioitu maaseutupoliittisen selonteon ja siihen liittyvän tilannekuvan pohjalta maaseutujen elinvoiman seurantaan tarvittavat indikaattorit ja laadittu esityksen seurantaindikaattoreiksi, tuotettu tämän pohjalta Maaseututieto-palvelun, joka kokoaa maaseutututkimuksen, elinvoiman seurannat, muiden tutkimusalojen hankkeet sekä maaseutupolitiikan ja kehittämisen asiantuntijatiedon sekä päivitetty Luke.fi -sivuille maaseutukategorian. Toteutettu maaseutupoliittisen selonteon toimeenpanosuunnitelman maaseutuvaikutusten arvioinnin ennakkovaikutusten arviointina
Tulostavoite 25: Tuotetaan tutkittua tietoa tukemaan tulevan kansallisen ja alueellisen kumppanuussuunnitelman maaseutuosion suunnittelua. Tuotetaan tietoa kuluvan rahoituskauden politiikkakeinojen vaikuttavuudesta sekä seuraavan rahoituskauden toimenpiteiden ennakkoarvioista.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Luke on tuottanut tarvittavia tietoja kumppanuussuunnitelman maaseutuosioon.

Hiilinieluja ja -varastoja, kiertotaloutta ja resurssitehokkuutta vahvistetaan.

Tulostavoite 26: Tuotetaan maankäyttösektorin ja maatalouden ilmastopolitiikan ja lainsäädäntötyön valmistelussa tarvittavaa tietoa, tutkimukseen pohjaavia ratkaisuja, osaamista ja toimintamalleja kansallisissa strategioissa tunnistettuihin tarpeisiin ja niiden päivittämiseen (mm. MISU, KAISU, KISS2030 ja KMS2035). Kehitetään KMS2035:n ja MISUn seurantajärjestelmää ja tuotetaan vuosittaiset toteumatiedot.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Osallistuttu metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketin toteutukseen. Haetaan rahoitusratkaisua, jolla voidaan päivittää KHK-laskennassa käytettävää tietopohjaa pientalojen polttopuun käytön osalta.
2027	Osallistuttu uuden maankäyttösektorin ilmastosuunnitelman (MISU) ja sen vaikutusarvioiden valmisteluun. Osallistuttu metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketin toteutukseen.
2028	Osallistuttu kerran hallituskaudessa toteutettavan keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman (KAISU) sekä energia- ja ilmastostrategian tietoperustan tuotantoon maatalous- ja maankäyttösektorien osalta.
Tulostavoite 27: Kehitetään kasvihuonekaasuraportointia IPCC:n ohjeistuksen mukaisesti huomioiden EU:n LULUCF-asetuksen (2023/839) raportointivelvoitteet, sekä muiden kehittämistä tukevien EU-aloitteiden velvoitteet. Tuotetaan tietoa maankäyttö- ja maataloussektoreita koskevaan EU/YK-raportointiin ja kehitetään skenaariotyötä.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Osallistuttu YK:n BTR2-raportointiin.
2027	Osallistuttu EU:n hallintomalliasetuksen mukaiseen NECPR- edistymisraportointiin.
2028	Osallistuttu EU:n hallintomalliasetuksen mukaisen NECP-suunnitelman laatimiseen.
Tulostavoite 28: Kehitetään maaperätietoa politiikan ja toimijoiden tarpeisiin. Tuotetaan tietopohjaa ja ratkaisuehdotuksia kivennäismaiden hiilensidontaan sekä turvemaiden päästöjen vähentämiseen maa- ja metsätaloudessa.	
2026	<i>Tavoitetaso</i> Sidosryhmätyöskentely yhdessä toimijoiden, kansalaisjärjestöjen ja poliitikkojen kanssa sekä kansallisesti että EU:n tasolla. Maaperädirektiivin mukaisten toimien selvittäminen.

Ilmastonmuutokseen sopeudutaan ja varaudutaan.

Tulostavoite 29 Tuotetaan tietoa ja annetaan asiantuntijatukea eri sektoreille ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja ennakoimiseen liittyvän politiikan, päätöksenteon ja seurannan tueksi alueellisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.	
2026-2029	<i>Tavoitetaso</i> Osallistuttu KISS2030 toimeenpanoryhmän ja asiantuntijasihteeristön työhön, mukaan lukien KISS2030 väliarviointi. Tuotettu tietoa KISS2030 sekä toimeenpano-ohjelman seurantaan.

Luotettava tutkimus ja tietovarannot turvaavat luonnon kantokykyä, vahvistavat huoltovarmuutta ja kokonaisturvallisuutta sekä biotalouden arvoketjujen kehittymistä.

Tulostavoite 30: Digitaaliset ratkaisut ja sovellukset parantavat luonto- ja luonnonvaraseurantojen tuottaman tiedon sekä tilastojen monipuolista ja entistä laajempaa hyödyntämistä.

2026	<i>Tavoitetaso</i> Digitaalisen luontotietoinfrastruktuurin-hanke edistää yhteisen suunnitelman mukaisen, olemassa olevia palveluita ja tietovarantoja hyödyntävän, luontotietoinfran kustannustehokasta kehittämistä.
2027	Digitaalinen luontotietoinfrastruktuuri –hanke valmistuu ja uusia toimintamalleja otetaan käyttöön.
2028	Digitaalisen luontotietoinfrastruktuurin edistämisen toimintamallit vakiintuneet ja käytössä.

Toiminnallisen tehokkuuden- sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet

Taulukko 2. Taloudellisuus

No	Taloudellisuus	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
1	Ydinprosessien kustannukset (1000 €)	147 232	147 700	153 000	153 500	154 900	155 000
2	Viranomaisprosessi	30 328	30 400	31 500	31 200	31 600	31 600
3	Tilastotuotannon prosessi	5 867	5 800	6 000	6 000	6 100	6 100
4	Tutkimus- ja asiakkuusprosessi	111 037	111 500	115 500	116 300	117 200	117 300
5	Ydinprosessien kokonaiskustannukset/htv	113	115	118	120	123	125
6	Kokonaismenot (talousarviomenot) (1 000 €)	148 252	151 460	158 330	154 090	155 160	155 300
7	Tulot ja kirjaamisoikeudet (1 000 €)	69 402	66 000	68 050	68 500	69 000	69 500
8	Tulojen ja kirjaamisoikeuksien osuus kokonaismenoista	47 %	44 %	43 %	44 %	44 %	45 %
9	Yhteisrahoitteisen ja maksullisen toiminnan tulot/tutkijahtv (1 000 €)	80	82	84	85	86	86

Taulukko 3. Tuottavuus

No	Tuottavuus	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
Julkaisutoiminta							
1	Referoidut tieteelliset julkaisut / tutkijahtv	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
2	Muut julkaisut / tutkijahtv	1,0	1,0	0,8	0,8	0,8	0,8
3	Tutkija-htv arvio, jonka perusteella luvut laskettu	661	657	665	660	660	660
Henkilötyövuosien kohdentuminen							
4	Ydinprosessien henkilötyövuodet yhteensä	1 306	1 281	1 295	1 280	1 260	1 240
5	Viranomaisprosessi	262	251	250	247	243	240
6	Tilastotuotannon prosessi	55	52	52	51	51	50
7	Tutkimus- ja asiakkuusprosessi	989	978	993	982	966	950

Taulukko 4. Tuotokset

No	Tuotokset	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
1	Referoidut tieteelliset julkaisut (kpl)	686	650	650	650	650	650
2	Muut julkaisut (sis. muut tieteelliset julkaisut, ammattiyhteisölle ja suurelle yleisölle suunnatut julkaisut) ¹⁾	678	630	550	550	550	550
3	Julkaisujen kokonaismäärä, kpl	1 364	1 280	1 200	1 200	1 200	1 200
4	Tilastojulkistusten määrä, kpl	176	152	120	120	125	120
5	Osallistuminen ulkopuolisten tahojen asettamiin työryhmiin sekä valiokuntakuulumiset, kpl	154	150	150	150	150	150
6	Annetut lausunnot, kpl	573	475	400	400	400	400

1) Vuodesta 2026 lähtien muiden julkaisujen määrän vähentyminen johtuu laskentatavan muutoksesta

Taulukko 5. Laadunhallinta

No	Laadunhallinta	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
1	Asiakastyytyväisyys (NPS, net promoter score, yli 50 korkeammat tulokset erinomaisia)	82	80	>70	>70	>70	>70
2	Tietoriskien hallinnan kypsyytaso (asteikko 1-5)	3	4	4	4	4	4
Yritysrahoitus							
3	Yritysrahoituksen %-osuus maksullisesta toiminnasta	74	68	75	75	75	75
4	Yritysrahoituksen %-osuus yhteisrahoitteisesta toiminnasta	4,0	3,5	4,0	4,0	4,0	4,0
EU-hankkeet							
5	H2020 & HE rahoituksen hankehakemukset, kpl	103	102	110	110	110	110
6	josta hyväksytyt rahoituspäätökset %	25	26	30	30	30	30
7	Luken koordinoimien hankkeiden määrä	hakemuksista 27, hyväksytyistä 4	hakemuksista 37; hyväksytyistä 9	hakemuksista: 25; rahoitettu : 5	hakemuksista: 25; rahoitettu : 5	hakemuksista: 25; rahoitettu : 5	hakemuksista: 25; rahoitettu : 5
8	Haettu EU-rahoitus keskiarvo/hanke, M€	0,80	0,84	0,86	0,88	0,90	0,92
Tilastoviranomaistoiminnan hallinnollisen taakan hallinta (suora tiedonkeruu ja rekisterin hyödyntäminen)							
9	Tilastojulkistusten virheettömyys, %	92	97	98	98	98	98
10	Tilastojulkistusten oikea-aikaisuus, % ¹⁾	93	100	98	98	98	98
11	Sähköisesti vastanneiden osuus vastanneista, %	59	75	78	80	83	85

¹⁾ Tilastojulkistus luokitellaan oikea-aikaiseksi, jos julkistus on tapahtunut alkuperäisen julkistusaikataulun mukaisena päivänä tai julkistusta on aikaistettu alkuperäiseen aikatauluun verrattuna.

MMM:n strategiaan kirjatut hallinnonalan toiminnallisen tehokkuuden tavoitteet:

Tulostavoite 31: Toiminta on ennakoivaa ja vastuullista sekä toimintaprosessit ja resurssien käyttö ovat tehokkaita.

Tulostavoite 32: Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta on korkealaatuista ja sen tulokset välittyvät tehokkaasti päätöksenteon, elinkeinojen ja kansalaisyhteiskunnan hyödynnettäväksi.

2026 - 2029	<p><i>Tavoitetaso</i> Uuden strategiakauden alussa tehdään kansainvälinen vertailu Luken tieteellisestä tasosta suhteessa kansainvälisiin verrokkilaitoksiin. Vastaava vertailu toteutetaan strategiakauden päättyessä vuonna 2029.</p> <p>Ulkopuoliseen arvioinnin yhteydessä tehdään myös vertailu Luken yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta suhteessa eurooppalaisiin verrokkilaitoksiin. Sama toteutetaan strategiakauden päättyessä vuonna 2029.</p> <p>Luke innovations Oy käynnistyy vuonna 2026 ja sen tavoitteena on tuottaa 1-2 startup-yritystä vuosittain.</p>
-------------	---

Laitoksen tutkimusosaamista kytetään monitieteisiin konsortioihin temaattisesti kohdennetuissa rahoitushauissa (esim. Strategisen tutkimuksen neuvoston, Suomen Akatemian ja Business Finlandin temaattiset ohjelmat). Hyödynnetään EU:n tutkimusrahoitusta oman toimialan osaamisen vahvistamiseksi ja osallistutaan mahdollisuuksien mukaan Horisontti Eurooppa –ohjelman kumppanuuksiin sekä muihin soveltuviin EU-ohjelmiin.

Tulostavoite 33: Digitaaliset ratkaisut ovat kustannustehokkaita, turvallisia, hyvin käytettäviä ja niissä hyödynnetään laajasti valtion yhteisiä palveluita.

2026-2029	<p><i>Tavoitetaso</i> Kehitetään yhteistyössä ministeriön ja hallinnonalan muiden organisaatioiden kanssa säännöllistä vuoropuhelua tiedonhallintaan liittyvien prosessien, palveluiden, tietojärjestelmien, tietovarantojen ja muiden teknisten ratkaisujen nykytilasta, riskeistä, kehittämistarpeista ja -vaihtoehdoista.</p> <p>Ylläpidetään ministeriön kanssa yhteistä tilannekuvaa arkkitehtuurien elinkaaresta, kehityssuunnitelmista (mm. tekoäly ja pilvipalvelut), hankkeiden tilasta sekä lähivuosien resurssi- ja kehittämistarpeista (korjausvelasta).</p> <p>Yhtenäistetään digitaalisten ratkaisujen ylläpito- ja kehitysprosesseja tietoturvan ja elinkaarenhallinnan parantamiseksi sekä datan- ja tiedonhallinnan prosesseja toiminnan tehostamiseksi hyödyntäen Luken arkkitehtuurin mukaisia ratkaisuja ja valtion yhteisiä palveluita.</p>
-----------	--

4 Voimavarojen hallinta

Voimavarojen hallinnan tavoitteet (MMM:n strategiasta)

Tulostavoite 34 : Henkilöstö on osaavaa, arvostettua ja voi hyvin.	
2026	<i>Määriteltyjen strategisten kyvykkyyksien vahvistamiseksi osaamisen johtaminen tukee henkilöstösuunnittelun prosessia.</i>
2027	<i>Selkeät ura- ja koulutuspolut tukevat systemaattista osaamisen johtamista ja esihenkilötyötä tulevaisuuden tarpeita ja tilanteista ennakoiden ja vastuullisesti.</i>
2028	<i>Henkilöstön määrä ja osaaminen mahdollistavat strategisten tavoitteiden saavuttamisen.</i>
2029	

Tapamme johtaa tukee vastuullista toimintakulttuuria ja henkilöstön työhyvinvointia. Varmistamme, että henkilöstösuunnittelumme, prosessimme ja linjauksemme ovat selkeitä ja hyvin viestittyjä, mikä osaltaan tukee yhdenvertaista kohtelua, esihenkilötyötä ja työhyvinvointia. Tätä kautta työtyytyväisyys ja työnantajakuva säilyvät jatkossakin vahvana.

Tulostavoite 35: Toimitilahallinta ja toimipaikkaverkko sekä hankintatoimi ovat tehokkaita ja tukevat kestävyyttä	
2026	<i>Laaditaan toimipaikkaverkostoa koskeva selvitys. Hankintatoimen toimintamallit ovat vakiintuneet ja tukevat tuloksellista toimintaa. Ostolaskujen automaatioaste 55 %.</i>
2027	<i>Vuonna 2024 tehdyn toimipaikkarakennetta koskeneen päätöksen mukaiset muutokset on toteutettu.</i>
2028	-
2029	-

Toteutamme valtion toimitilastrategian ja kansallisen julkisten hankintojen strategian tavoitteita. Toimitilahallinto tukee toiminnan tuloksellisuutta luomalla toiminnallisesti muutosjoustavat, tilatehokkaat ja turvalliset työympäristöt. Hankintatoimen ohjauksella varmistetaan vastuulliset ja taloudellisesti kestävät hankinnat sekä tehokkaat ja vaatimustenmukaiset hankintatoimen toimintamallit.

Taulukko 6. Voimavarat

No	Voimavarat	Toteuma 2024	Ennuste 2025	Tavoite 2026	Alustava tavoite 2027	Alustava tavoite 2028	Alustava tavoite 2029
Henkilöstön rakenne ja henkilöstömenot							
1	Henkilötyövuotta,	1 306	1 281	1 295	1 280	1 260	1 240
2	josta tutkijoita, htv	661	657	665	660	660	660
3	tohtoreiden osuus tutkijoista, %	65 %	64 %	70 %	70 %	72 %	72 %
4	Henkilötyövuodet: naiset (n)/miehet (m)	n 672 m 634	n 670 m 611	n 648 m 647	n 640 m 640	n 630 m 630	n 620 m 620
5	Henkilöstömenot (1 000€)	95 402	96 250	100 200	102 940	103 760	102 550
6	Henkilöstömenojen osuus kokonaismenoista	64 %	64 %	63 %	67 %	67 %	66 %
7	Ulkoiset rekrytoinnit, %	19 %	17 %	18 %	18 %	18 %	17 %
Hyvinvointi ja osaaminen							
8	Työtyytyväisyysindeksi, indeksiluku 1-4 (Henkilöstötutkimus)	3,15	3,14	3,15	3,15	3,15	3,15
9	Sairauspoissaolot, tpv/htv	6,2	7,6	6,2	6,2	6,2	6,2
10	Työterveyspäiväprosentti (%) ¹⁾	97,5	97,1	97,6	97,6	97,6	97,6
11	Esihenkilötyön kokonaistulos (Henkilöstötutkimus, 2025 alkaen indeksiluku 1-4)	3,96	3,53	3,53	3,53	3,53	3,53
12	Koulutustaso, indeksiluku	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6
13	Koulutus ja kehittäminen (työpäivät/htv)	1,5	1,0	3,0	3,0	3,0	3
14	eNPS, suosittelemuus (HenkilöstöBaro)		36,0	38,0	38,0	38,0	38,0
15	Ulkoisen työnantajakuva ²⁾	1.halutuin 44.halutuin	1.halutuin 42.halutuin	1.halutuin 37.halutuin	1.halutuin 37.halutuin	1.halutuin 37.halutuin	1.halutuin 37.halutuin
16	Henkilökierto (lähtö+tulo) htv lähtö	0,7	0,3	1,0	1,0	1,0	1,0
17	Henkilökierto (lähtö+tulo) htv tulo	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Toimitilat							
18	Toimitilamenot (1000€) (sis. henkilöstömenot)	17 125	17 000	17 500	17 300	18 100	18 900
19	Toimitilamenojen osuus kokonaismenoista	12 %	11 %	11 %	11 %	11 %	12 %
20	Toimistotilaa m ² /htv	6,5	6,7	6,1	5,7	5,6	5,7
21	Investointitarpeet toimitiloihin (1000€) ³⁾	1 365	8 853	6 842	19 900	13 678	0
Tietotekniikka							
22	Tietotekniikkamenot (1000€) (sis. henkilöstömenot)	9 625	9 700	9 600	9 600	9 600	9 600
23	Tietotekniikkamenojen osuus kokonaismenoista	6 %	6 %	6 %	6 %	6 %	6 %
24	Tietotekniikkainvestoinnit (1000€)	0	0	100	100	100	100

¹⁾ Laskenta: Mittari on niiden työpäivien osuus kokonaistyöpäivämäärästä, jotka eivät ole sairauspäiviä: 100%-(sairauspäivien lkm): kaikkien työpäivien lkm)

²⁾ Universum, opiskelijat ja jatkotutkinnon suorittajat. Luke luonnontieteitä opiskelevien joukossa 1. halutuin työpaikka, insinööritieteitä opiskelevien joukossa 37. halutuin työpaikka sadan työpaikan joukossa.

³⁾ Senaatti toteuttaa; virastolle vuokra- ja investointi- ja vuokratuista sopimista VM:n ja Senaatin kanssa

Taulukko 6. Toiminnan rahoitus, 1000 €

TOIMINNAN RAHOITUS Luken toimintamomentti 30.01.05 (1000 euroa)	2024 TP	2025 Arvio	2026 TA	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
Siirtynyt edelliseltä vuodelta	11 424	17 597	23 637	22 201	17 900	12 086
TA ja LTAt / kehys ¹⁾	85 023	91 500	88 844	81 289	80 346	78 506
Käytettävissä oleva rahoitus	96 447	109 097	112 481	103 490	98 246	90 592
Menot ²⁾	147 910	151 360	158 230	153 990	155 060	155 200
Tulot ²⁾	69 060	65 900	67 950	68 400	68 900	69 400
Nettomenot	78 850	85 460	90 280	85 590	86 160	85 800
Siirtyy seuraavalle vuodelle	17 597	23 637	22 201	17 900	12 086	4 792

Taulukko 7. Tulojen ja menojen erittely, 1000 €

TULOJEN JA MENOJEN ERITELY Luken toimintamomentti 30.01.05 (1000 euroa)	2024 TP	2025 Arvio	2026 TA	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
Henkilöstökulut	95 401	96 250	100 200	102 940	103 760	103 200
Toimitilavuokratulot	13 100	13 360	13 700	13 500	14 100	14 500
Palvelujen ostokulut ^{2) 3)}	24 186	23 250	24 520	23 400	23 050	23 300
Muut kulut	12 564	12 800	13 060	12 150	12 150	12 200
Investointimenot ⁴⁾	2 659	5 700	6 750	2 000	2 000	2 000
Bruttomenot	147 910	151 360	158 230	153 990	155 060	155 200
Maksullisen toiminnan tuotot	8 065	7 700	8 050	8 000	8 000	8 000
Muut tuotot ²⁾	60 995	58 200	59 900	60 400	60 900	61 400
Bruttotulot	69 060	65 900	67 950	68 400	68 900	69 400
Nettokäyttö-/käyttöarvo	78 850	85 460	90 280	85 590	86 160	85 800
Siirtynyt/siirtyy (arvio)	11 424	17 597	23 637	22 201	17 900	12 086
TP/TA/TAE ¹⁾	85 023	91 500	88 844	81 289	80 346	78 506
Käytettävissä yhteensä	96 447	109 097	112 481	103 490	98 246	90 592
Siirtyy seuraavalle vuodelle (arvio)	17 597	23 637	22 201	17 900	12 086	4 792

¹⁾ Vuodet 2027-2029 eivät sisällä EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansallista vastinrahoitusta (2024:1,896 M€, 2025: 2,629 M€, 2026: 3,391 M€ eivätkä vesistökuormituksen seurantoja (vuodesta 2027 alkaen 0,388 M€/vuosi)

²⁾ Vuodet 2024-2026 eivät sisällä RePowerEU-hankeeseen liittyviä toimintamomenttien sisäisiä itselaskutuskirjauksia (30.01.05.1 ja 30.01.05.2)

³⁾ VM:n laadintamääräyksen liitteen III-8 mukaisesti sisältää myös muut kuin toimitilavuokrat.

⁴⁾ 2026 sisältää Luke Innovations Oy:n osakkeiden merkitsemisen sekä pääomittamisen.

Taulukko 8. Maksullisen toiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus, 1000 €

MAKSULLINEN JA YHTEISRAHOITTEINEN TOIMINTA (1000 euroa)	2024 TP	2025 Arvio	2026 TA	2027 Kehys	2028 Kehys	2029 Kehys
Maksullinen toiminta						
- Julkisoikeudelliset tuotot yhteensä	191	178	182	182	182	182
- Kustannukset yhteensä (erillis ja yhteis)	161	156	165	175	182	182
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	30	22	17	7	0	0
- Kustannusvastaavuus, %	119 %	114 %	110 %	104 %	100 %	100 %
- Liiketaloudelliset tuotot yhteensä	7 874	7 522	7 868	7 818	7 818	7 818
- Kustannukset yhteensä (erillis ja yhteis)	6 905	6 600	6 550	6 500	6 500	6 500
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	969	922	1 318	1 318	1 318	1 318
- Kustannusvastaavuus, %	114 %	114 %	120 %	120 %	120 %	120 %
Yhteisrahoitteinen toiminta						
- Tuotot yhteensä, josta	44 827	46 200	47 500	48 000	48 500	49 000
- muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	23 998	19 500	20 500	20 500	20 500	20 500
- EU:lta saatava rahoitus	10 890	14 000	14 500	15 000	15 500	16 000
- muu valtiontalouden ulkop. rahoitus	9 939	12 700	12 500	12 500	12 500	12 500
- Kokonaiskustannukset	73 277	77 000	79 500	80 000	80 500	81 000
- Tuotot - kustannukset (=oma rahoitus)	-28 450	-30 800	-32 000	-32 000	-32 000	-32 000
- Kustannusvastaavuus, %	61 %	60 %	60 %	60 %	60 %	60 %

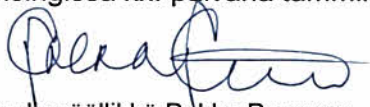
5 Voimassaolo, seuranta ja allekirjoitukset

Luonnonvarakeskus toimittaa ministeriölle vuoden 2026 tulostavoitteiden toteutumista koskevan väliraportin 31.6.2026 mennessä. Merkittävien poikkeamien osalta Luonnonvarakeskuksen tulee olla yhteydessä ministeriöön mahdollisimman pikaisesti. Tulostavoitteiden lopullinen toteuma raportoidaan osana tilinpäätöstä.

Tulostavoitteiden toteuman arvioinnissa käytetään arvosana-asteikkoa: 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei ole toteutunut, 3 = Tavoite on toteutunut osittain, 4 = Tavoite on saavutettu, 5 = Tavoite on ylitetty. Asteikko on Valtiokonttorin suosituksen mukainen.

Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus toimitetaan ministeriöön 28.2.2027 mennessä täydennettynä mahdollisilla tulosohjauksessa mainituilla lisätiedoilla.

Helsingissä xx. päivänä tammikuuta 2026

Kansliapäällikkö Pekka Pesonen
Maa- ja metsätalousministeriön puolesta

Pääjohtaja Johanna Buchert
Luonnonvarakeskuksen puolesta

6 Liitteet

Liite 1 Toimintaympäristön kuvaus

Kymmenen tekijää/muutosta toimintaympäristössä, jotka vaikuttavat Luken tutkimuksen suuntaamiseen ja rahoittumiseen ovat:

1. Kilpailu luonnonvaroista lisää geopoliittisia jännitteitä, mutta vauhdittaa myös kestävien ratkaisujen ja kiertotalouden kehittämistä. Tämä vaikuttaa voimakkaasti kansallisen ja EU -rahoituksen painotuksiin siten, että turvallisuuteen ja huoltovarmuuteen siirretään rahoitusta alue- ja EU-rahoituksessa
2. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen edellyttää teknisiä, taloudellisia ja poliittisia ratkaisuja, jotka turvaavat elinkeinojen jatkuvuuden ja resilienssin. Painopiste on siirtymässä ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja on riskinä, että maankäyttösektori jää tulevaisuudessa vähäisempään rooliin, mikä vaikuttaa Luken rahoitukseen
3. Vihreä siirtymä ja pyrkimys strategiseen autonomiaan muuttavat tuotanto- ja kulutusjärjestelmiä ja luovat uusia markkinoita, mutta myös sosiaalisia ja alueellisia haasteita. Luke suuntaa uuden strategiansa mukaisesti tutkimustaan myös yhteiskunnallisiin, luonnonvarojen oikeudenmukaista käyttöä koskeviin aiheisiin
4. Luontokato eli luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen erityisesti maatalous- ja vesiympäristöissä rampauttaa ekosysteemien toimintaa ja vaarantaa myös ihmisten hyvinvointia, ruokaturvaa ja talouden kestävyttä. Luke tukee kansallisen ennallistamisohjelman toimeenpanoja kaikista kestävyden näkökulmista
5. Arvojen ja asenteiden muutokset muokkaavat voimakkaasti kulutusta, politiikkaa ja markkinoiden kehitystä. Luottamus tutkimukseen, instituutioihin ja päätöksentekoon rakentuu yhä enemmän arvojen ja viestinnän varaan. Luken viestintäympäristö on haastava, mutta ennakoivalla viestinnällä Luke vahvistaa asemaansa luotettavana tiedon tuottajana ja viestijänä
6. Globaalin talouden murros hajottaa vakiintuneita rakenteita, kun kaupan ja kilpailukyvyyn nopeat muutokset, ilmastonmuutos, geopoliittiset jännitteet ja resurssien niukkuus haastavat perinteiset talousmallit. Luke vahvistaa edelleen alkutuotannon sektoreiden talousosaamistaan ja tuo ratkaisuja, jotka ovat resilienttejä turbulentissa talousympäristössä.
7. Teknologiat murroksessa kuten tekoäly, kvanttiteknologia, geenitekniikka ja automaatio muuttavat luonnonvarojen käyttöä, tuotantoprosesseja ja työelämää. Luke tarttuu läpimurtoteknologioiden sovellusmahdollisuuksiin alkutuotannon tutkimuksessa ja vie niitä käytäntöön sektorin kilpailukyvyyn parantamiseksi.
8. EU:n talouskasvun haaste näkyy monin tavoin, sillä kasvua hidastavat väestön ikääntyminen, heikko tuottavuuskehitys ja geopoliittinen epävarmuus samalla, kun vaaditaan investointeja muun muassa digitalisoitumiseen ja turvallisuuteen. Luke jatkaa eteenpäin katsovien positiopapereiden tuotantoa ja niiden kysynnän oletetaan kasvavan.
9. Muuttuva maailmanjärjestys näkyy kansainvälisen politiikan ja talouden valtasuhteiden murroksena. Moninapaisuus, geopoliittiset jännitteet ja globaalien instituutioiden roolin muutos vaikuttavat maailman vakauteen ja yhteistyöhön.
10. Kokonaisturvallisuus kytkeytyy yhä tiiviimmin globaaleihin muutoksiin. Venäjän hyökkäyssota ja luonnonvarojen ehtyminen kiristävät turvallisuusympäristöä ja lisäävät varautumisen tarvetta. Biotalouden merkitys Suomessa ja EU:ssa kasvaa.

Liite 2 Luken Kansainvälinen toiminta – Kriteerit ja tavoitteet vuodelle 2026

Luken kansainvälinen toiminta tukee maa- ja metsätalousministeriön globaaleja tavoitteita ja Luken strategiaa

Eurooppalainen yhteistyö ja EU-rahoitus

Painotamme ennakoivaa yhteistyötä Euroopassa, erityisesti Horisontti Eurooppa -ohjelmassa ja muissa EU:n rahoitusinstrumenteissa. Vahvistamme suhteita johtaviin eurooppalaisiin tutkimuslaitoksiin (WUR, INRAE) ja laajennamme rooliamme merkittävässä EU-hankkeissa, painottaen metsä- ja ruokaketjuja, biokiertotalouden ratkaisuja, ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista, biodiversiteettiä ja ekosysteemipalveluja, kriisinkestävyyttä sekä moderneja teknologioita, kuten tekoälyä ja geeniteknologioita. Koordinoimme Research Institutes for Forests Plus-koalitiota, jonka avulla tuomme metsäbiotalouden tutkimustarpeita esiin EU-päätäjille. Integroimme Luken tutkimusinfrastruktuureja yhä tiiviimmäksi osaksi sekä pohjoismaisia että eurooppalaisia verkostoja, hankekonsortioita ja tiekarttahankkeita.

Pohjoismainen yhteistyö ja varautuminen

Luke vahvistaa pohjoismaista metsätutkimusyhteistyötä (Skogforsk, SLU, Aarhus, Nibio), ja kehittää yhteistyötä luonnonvarojen ja ruokaketjujen alueilla, mukaan lukien integroidut kotieläin- ja kasvintuotantojärjestelmät. Vahvistamme tutkimusinfrastruktuurien yhteiskäyttöisyyttä.

Strategiset kansainväliset kumppanuudet

Vuonna 2026 keskitymme erityisesti boreaalisiin ja arktisiin alueisiin (erityisesti Kanada), joissa on ainutlaatuisia tutkimusmahdollisuuksia kestävään metsänhoitoon, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, biodiversiteetin suojeluun ja ihmisen ja riistaeläinten kestävään rinnakkaiseloon. Syvennämme monenvälistä yhteistyötä NATO-kumppanien kanssa Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa yhteisten hankealoitteiden kautta. Kanadan ja Uuden-Seelannin tutkimuslaitokset ovat nyt rahoituskelpoisia kumppaneita Horisontti Eurooppa -pilari 2:ssa samoin ehdoin kuin EU-maiden toimijat. Tämä mahdollistaa tutkimusyhteistyön esim. kestävässä metsä- ja ruokaketjuissa, biokiertotalouskonsepteissa. Jatkamme olemassa olevaa yhteistyötä japanilaisten kumppanien kanssa. Rahoituksen salliessa laajennamme Japani-yhteistyötä. Teemme yhteistyötä kansainvälisten instituutioiden kuten FAO, EFI:n ja CIFORin kanssa kestävänsä metsäbiotalouden hankkeissa. .

Kv. asiakastyö

Laajennamme vaikuttavuutta asiakastutkimuspalveluilla ja pitkäaikaisilla kumppanuuksilla valituilla alueilla (Bayer, Avigen). Tuemme pk-yritysten kansainvälistymistä ja TKI-yhteistyötä hyödyntäen Business Finlandin ja Team Finlandin verkostoja. Tuemme alueellisia kansainvälistymisalioitteita ja edistämme TKI- ja pk-yritysyhteistyötä kansainvälisissä hankkeissa, erityisesti arvoketjujen kehittämisen, liiketoimintamallien ja markkinoiden edistämiseksi metsätaloudessa, maataloudessa ja kalataloudessa. Hyödynnämme Business Finlandin ohjelmia ja verkostoa Team Finland Knowledge -yhteistyön vahvistamiseksi, edistäen innovatiivisia ratkaisuja ja moderneja teknologioita alkutuotannossa.

Liite 3 Luonnonvarakeskuksen viranomais- ja asiantuntijatehtävät 2026

Maatalous ja ruoka

- 1 Elintarvikejäte- ja ruokahävikkiseuranta
- 2 Elintarvikkeiden seleeniseuranta
- 3 Helposti pilaantuvien elintarvikkeiden kuljetuskaluston (ATP) sertifiointi *(Luke toimii viranomaisena)*
- 4 EU-tasoiset kannattavuusseurannat (FADN/FSDN)
- 5 Kansalliset kannattavuusseurannat ja ennusteet
(vanha nimi: Ennusteet ja simuloinnit maa- ja porotalouteen ja Maa-, puutarha, poro- ja mehiläistalouden kannattavuuskirjanpito)
- 6 Kasvintuhoojien runsauden seuranta
- 7 Kevätviljapellojen rikkakasviseuranta
- 8 Maa- ja elintarviketalouden suhdannekatsaus
- 9 Maa- ja puutarhatalouden kasvinterveyden asiantuntija- ja viranomaistyö
- 10 Maatalouden ympäristöseurannat 2023-2030
- 11 Maataloustuotteiden EU-hintaseuranta (lisätty riisi, viljat, öljykasvit)
- 12 Marja- ja hedelmäkasvien jalostusohjelma
- 13 Puutarhakasvien valiotaimituotanto ja varmennettu lisäys- ja taimiaineisto
- 14 Rehutaulukot ja ruokintasuositukset
- 15 Siemenperunatuotannon asiantuntijatehtävät
- 16 Viralliset lajikekokeet (viljat)

Metsävarat ja metsätalous

- 17 Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden (METSO) koordinaatio sekä toimintaohjelman seuranta ja vaikutukset (mukaan lukien METSO-hanke: Monimuotoisuuden ja puuston kehitys metsien luontaiseen häiriödynamiikkaan perustuvissa käsittelyissä)
- 18 Luonnonmarjojen satoseurannat ja ennusteet
- 19 Metsien tuhojen seurannat
- 20 Metsäbiotalouden suhdannekatsaus
- 21 Metsänjalostus- ja siemenviljelyohjelmat
- 22 Metsätalouden kasvinsuojeluaineiden asiantuntija- ja viranomaistyö
- 23 Metsätalouden vesistökuormituksen seuranta
- 24 Myyrien kannanvaihteluiden valtakunnallinen seuranta
- 25 Puutavaranmittauksen viranomaistehtävät *(Luke toimii viranomaisena)*
- 26 Päästökattodirektiivin (NECD) seurannat (ilman epäpuhtauksien vaikutuksia metsäympäristössä)
- 27 Suojametsäalueiden metsänuudistamisen seuranta (10 vuoden välein)
- 28 Valtakunnan metsien inventointi (VMI)

Kalavarat ja kalatalous

- 29 Ankeriasseuranta
- 30 Arvokalojen sopimuskasvatus
- 31 Inarijärven kalatalousveloitteen toteuttaminen, seuranta ja merkinnät
- 32 Itämeren lohi ja meritaimen kannan seuranta (Torniojoki ja Simojoki)
- 33 Itämeren rannikkoalueen kuha-, ahven- ja siikakantojen seuranta (mukaan lukien Itämeren vertailualueet)
- 34 Yleiset kalavarojen viranomaistehtävät (sis. aikaisemmat Kalastuslain toimeenpanoon liittyvät asiantuntijatehtävät, Passiivisesti kalastetun jätteen raportointi (alusjätedirektiivi), Muu kalavarojen seuranta)
- 35 Kalatalouden EU-tiedonkeruu (biologinen ja taloudellinen)
- 36 Meristrategiadirektiivin kalastoidindikaattorit ja -seurannat
- 37 Oulankajoen vesistön taimenseuranta
- 38 Teno- ja Näämönjoen lohiseurannat
- 39 Vapaa-ajankalastuksen tiedonkeruu (sis. Omakala)
- 40 Vedenalaisen luonnon monimuotoisuuden seuranta (VELMU)
- 41 Vesipuitedirektiivin kalastoseurannat
- 42 Viljeltyjen kalojen kansalliset valintaohjelmat

Riistavarat ja riistatalous

- 43 Akvaattisten lintujen kannan seurannat (metsähanhi, vesilintu- ja saaristolintulaskennat)
- 44 Hirvieläinten kannan seurannat (hirvi, metsäpeura, valkohäntäpeura)
- 45 Majavien kannan seuranta
- 46 Merihylkeiden kannan seuranta (vanha nimi: Harmaahyljelaskennat ja hyljekannan rakenteen seuranta)
- 47 Metsäriistan runsauden seuranta
- 48 Porolaidun seuranta (10 vuoden välein)
- 49 Suurpetojen kannan seuranta (ahma, ilves, karhu, susi)
- 50 Villisian kannan seuranta
- 51 Ääriolosuhteiden vaikutukset porotalouteen (tarvittaessa)

Geenivarat

- 52 Geenivaralain toimivaltaisen viranomaisen tehtävät (*Luke toimii viranomaisena*)
- 53 Kalageenivarojen ylläpito
- 54 Kasvigeenivarakoelmien hoito ja ylläpito sekä alkuperäiskasvien varmuuskokoelmat
- 55 Kotieläinten alkuperäisrotujen perimäsäilytys
- 56 Metsäpuiden geenivarojen ylläpito

Läpileikkaavat

- 60 Inspire-direktiivin kansallinen toimeenpano (Luken osuus)
- 61 Kasvihuonekaasuinventaarior
- 62 Poliittikatuen yleiset asiantuntijatehtävät
- 63 Uhanalaisuusarvioinnit (lintu- ja luontodirektiivin raportointi sekä lajien uhanalaisuusarviointi)
- 64 Vieraslajiasioiden koordinaatio ja seurannat
- 65 Vieraslajilain mukaisten koiraeläin- ja kissaeläinristeymien tunnistaminen

Verkostot

- 66 AgriHubi
- 67 Eläinten hyvinvointikeskus
- 68 Luomuinstituutti
- 69 Tulanet

Liite 4 Tilasto-ohjelman kuvaus

Luken tilasto-ohjelman tilastot vuonna 2026

Tilasto-ohjelma, jossa tarkempi kuvaus tilastoista ja niiden kehittämisestä löytyy sivulta

https://stat.luke.fi/luke-tilastoijana_fi

Sektori	Tilaston nimi	Tilaston tyyppi*	Julkistustiheys	Julkistus vuonna 2026	Julkistusten määrä
Maatalous					
Maatalouden rakenne	Maatalous- ja puutarhayritysten rakenne	SVT ESS	vuosi	x	2
	Maa- ja puutarhatalouden energiankulutus	SVT ESS	3-4 vuoden välein		0
	Maa- ja puutarhatalouden työvoima	SVT ESS	3-4 vuoden välein		0
	Maatalous- ja puutarhayritysten muu yritystoiminta	SVT ESS	3-4 vuoden välein		0
	Eläinsuojat ja lantavarastot	ESS	6-10 vuotta		0
	Viljelysmaan hoito ja kastelu	ESS	6-10 vuotta		0
Kotieläintuotanto	Lihantuotanto	SVT ESS	kuukausi/vuosi	x	14
	Maito- ja maitotuotetilasto	SVT ESS	kuukausi/vuosi	x	14
	Kanamunien tuotanto	SVT ESS	neljännesvuosi	x	4
	Kotieläinten lukumäärä	SVT ESS	vuosi	x	6
Kasvitilastot	Viljan sekä valkuais- ja öljykasvien osto-, käyttö- ja varastotilastot	SVT ESS	neljännesvuosi	x	4
	Ennakollinen syyskylvöala	ESS	vuosi	x	1
	Käytössä oleva maatalousmaa	SVT ESS	vuosi	x	1
	Maatilojen sadonkäyttö	SVT ESS	vuosi	x	1
	Puutarhatilastot	SVT ESS	vuosi	x	1
	Satotilasto	SVT ESS	vuosi	x	4
	Viljatase	SVT ESS	vuosi	x	1
Kasvinsuojeluaineiden käyttö maataloudessa	ESS	2 vuoden välein (vuodesta 2028 alkaen vuosittain)			0
Talous	Maatalous- ja puutarhatuotteiden tuottajahinnat	SVT ESS	kuukausi/vuosi	x	13
	Pellon osto- ja vuokrahinnat	ESS	vuosi	x	2

Metsätilastot					
	Puun markkinahakkuut	SVT ESS	kuukausi/vuosi	x	14
	Teollisuuspuun kauppa	SVT ESS	kuukausi/vuosi	x	13
	Energiapuun kauppa	ESS	neljännesvuosi	x	4
	Hakkuukertymä ja puuston poistuma	SVT ESS	vuosi	x	1
	Kantorahatulot	SVT ESS	vuosi	x	1
	Metsänhoito- ja metsänparannustyöt	SVT	vuosi	x	1
	Metsätilinpito	SVT ESS	vuosi	x	1
	Puun käyttö	SVT ESS	vuosi	x	4
	Metsien suojele	SVT	3 vuoden välein		0
Kala ja riista					
	Kalan tuottajahinta	SVT ESS	neljännesvuosi	x	5
	Kaupallinen kalastus merellä	SVT ESS	vuosi	x	2
	Kaupallinen kalastus sisävesillä	SVT	vuosi	x	1
	Metsästys	SVT	vuosi	x	1
	Vesiviljely	SVT ESS	vuosi	x	1
	Vapaa-ajankalastus	SVT ESS	2 vuoden välein		0

*SVT = Suomen Virallinen Tilasto
 *ESS = Euroopan tilastojärjestelmään kuuluva tilasto

Liite 5 Luonnonvarakeskuksen tuottavuusohjelma 2026-2028

1. Tausta ja tavoite

Julkisen talouden kestävyystavoitteen tukemiseksi hallitus toteuttaa valtionhallinnon tuottavuusohjelman, jolla tavoitellaan yhteensä 520 milj. euron (240+150+130) säästöä, joka toteutuu täysimääräisesti vuodesta 2027 alkaen. Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisia leikkauksia hallinnonalan toimintamenoihin on kohdistunut kolmessa eri kehyspäätöksessä yhteensä 31,4 milj. euroa.

Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaisesti kukin hallinnonala laatii hallinnonalan tuottavuusohjelman hallitusohjelman liitteessä osoitetun säästökokonaisuuden toimeenpanemiseksi. Vaalikauden määrärahaehyöksessä pysyminen edellyttää lisäksi, että tuottavuustoimilla pyritään vastaamaan myös uusien tehtävien kautta syntyviin uusiin resurssitarpeisiin.

Taulukko: Maa- ja metsätalousministeriön pääluokkaan sisältyvät momenttikohtaiset leikkaukset

	Leikkaus- pohja 2011- 2023	HO 2023 leikkaukset	Lisätoimet 2024 ja uudet tehtävät	Toiminta- menosäästö 2025	Kehys 2029	Leikkaus 2011- 2029 yhteensä	Leikkaus 2011- 2029 %
30.01.01 Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot	-4,2	-2,0	-0,5	-0,6	21,9	-7,3	-25 %
30.01.05 Luonnonvarakeskuksen toimintamenot	-24,5	-6,4	-1,7	-1,9	73,4	-34,4	-32 %
30.20.01 Ruokaviraston toimintamenot	-7,7	-5,6	-1,5	-1,2	73,9	-16,0	-18 %
30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle	-9,6	-2,0	-0,9	-0,8	39,8	-13,3	-25 %
30.64.50 Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät	-0,1	-0,6	-0,1	-0,1	6,5	-0,9	-12 %
30.70.01 Maanmittauslaitoksen toimintamenot	-21,8	-3,6	-0,9	-1,1	40,8	-27,4	-40 %
Yhteensä	-67,9	-20,1	-5,6	-5,7	256,3	-99,2	-28 %

2. Virastokohtainen sopeuttamistarve

Luonnonvarakeskuksen sopeuttamistarve on noin 12 M€ euroa vuoteen 2028 mennessä. Määrärahaan kohdistuvat leikkaukset ovat yhteensä 9,687 M€. Sopeuttamistarvetta kasvattaa lisäksi toimitilavuokrien vuosittaiset indeksikorotukset, muiden menojen kustannustason nousu, yleisten palkankorotusten rahoitustarve ulkopuolisen rahoituksen osuutta vastaavasti, palkkausjärjestelmän soveltamisesta aiheutuvat palkankorotukset sekä uusien tehtävien sopeuttaminen olemassa oleviin kehyksiin.

Luonnonvarakeskuksen sopeuttamistarpeen määrään vaikuttaa merkittävästi se, miten ulkopuolisen rahoituksen määrä kehittyy tulevina vuosina sekä miten TK-rahoitusta kohdennetaan valtion tutkimuslaitoksille. TK-rahoituksen talousarviovuosikohtainen allokaatiomenettely tukee huonosti laitoksen taloudellisen tilanteen ennakoitua pitkällä tähtäimellä.

Taulukko: Luonnonvarakeskuksen toimintamomentille kohdennetut määräraha-leikkaukset.

	TA 2025	TAE 2026	kehys 2027	kehys 2028
Tuottavuusohjelman mukainen leikkaus 2023 (MMM:n hallinnonala 18,1 M€)	-840	-3 070	-6 350	-6 350
Lisätoimet 2024 (MMM:n hallinnonala 8,4 M€)	-60	-1 400	-1 400	-1 400
Lisätoimet 2025 (MMM:n hallinnonala 5,7 M€)	0	-1 298	-1 937	-1 937
YHTEENSÄ	-900	-5 768	-9 687	-9 687

3. Tuottavuustoimenpiteet Luonnonvarakeskuksessa

3.1. Valtionhallinnon yhteiset hankkeet

Digi ensin -kokonaisuudella tarkoitetaan sähköisen asioinnin ensisijaisuuden edistämiseksi tarvittavia lainsäädäntömuutoksia, jotta viranomaisviestintää voidaan siirtää paperilla lähetettävistä kirjeistä sähköiseen muotoon. Luonnonvarakeskuksella ei ole asiakaspalveluja, joiden digitalisoinnilla voitaisiin toteuttaa merkittäviä tehostamistoimenpiteitä. ATP-todistusten prosessi on siirretty sähköiseen asiointiprosessiin. Suorite on omakustannusperusteisesti hinnoiteltu julkisoikeudellinen suorite. Prosessin tehostaminen ei siten tuota taloudellista säästöä Lukelle. Muutoksen vaikutus on otettu huomioon ATP-todistusten uudessa hinnassa (140 €).

Valtion tilaohjelma –kokonaisuuden avulla pyritään tehostamaan tilakustannuksia sekä vastaamaan pandemian jälkeiseen työn murrostilaan, palveluiden saatavuutta vaarantamatta. Hallinnonalan tuottavuusohjelman mukaisten säästöjen toteutuksen kannalta ongelmalliseksi muodostuvat aiemmissa kehyspäätöksissä hallintoon kohdenneet määrärahaileikkaukset, joihin pyrittiin Lukessa vastaamaan toimipaikkarakenteen muutoksilla helmikuussa 2024. Muutoksia ei pystytty toteuttamaan täysimääräisesti. Lisäksi toimitilavuokrien vuosittaiset indeksikorotukset lisäävät vuosittain toimitilamenoja, jotka on sopeutettava olemassa olevaan kehykseen.

Luonnonvarakeskuksen tiloista 9 % on toimistotiloja ja 91 % käyttösidonnaisia toiminnan tiloja. Toimistotilat on jo muutettu monitilatoimistoiksi muutamaa infrasidonnaista toimipaikkaa lukuun ottamatta. Toimistotilojen tilatehokkuus on jo alle valtion toimitilastrategian tavoitteen (10 m²/htv), ollen 8,1 m²/htv. Toimistotiloja koskevia yhteiskäyttöratkaisuprojekteja on vielä muutamia käynnissä.

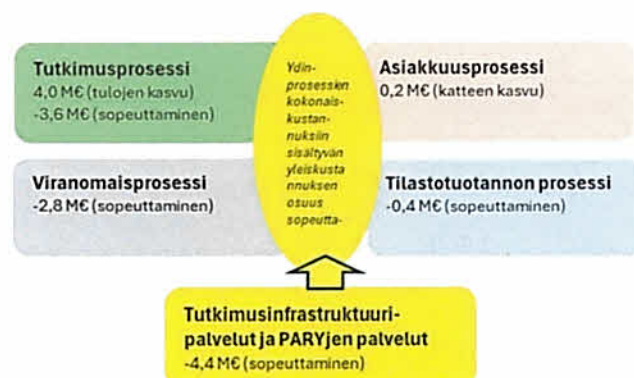
Käyttösidonnaisten tilojen osalta on käynnissä useita muutosprojekteja, joilla kehitetään tiloja tukemaan toiminnallisia muutoksia, lisätään tilatehokkuutta, parannetaan työturvallisuutta ja toteutetaan pakollisia peruskorjaustoimenpiteitä.

Luonnonvarakeskuksen toimitiloja kehitetään valtion toimitilastrategian ja Luonnonvarakeskuksen toimitilastrategian periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti. Luonnonvarakeskuksen toimitilahallinnon kehittämisen tavoitteena on, että toimitilamenojen taso pystytään pitämään kehyskaudella 16 M€ tasolla. Kokonaistasolla toimitilamenoissa ei pystytä saavuttamaan säästöjä, koska toteutuvilla säästötoimenpiteillä katetaan vuosittaisia indeksikorotuksia, käyttösidonnaisten tilojen toiminnallisista muutoksista sekä peruskorjauksista aiheutuvia lisävuokraikutuksia siltä osin, kun niihin ei osoiteta lisärahoitusta.

Talouspoliittisen ministeriövaliokunnan tekemän päätöksen (24.6.2025) mukaisesti **arvioidaan konsernipalveluiden tarjoamat mahdollisuudet tehostaa prosesseja** ja palveluita tekoälyn, digitalisaation ja palveluiden kehittämisen avulla. Luken tavoitteena on vahvat kumppanuudet Valtorin, Palkeiden ja Senaatin kanssa. Lisäksi hyödynnetään mahdollisimman laajasti Hanselin puitesopimuksia hankinnoissa.

3.2. Viraston omat toimenpiteet

Kuva: 11 M€ sopeuttamistarpeen laskennallisesti arvioitu kohdentuminen ydinprosesseille

3.2.1 Viranomaisprosessin tuottavuuden lisääminen ja säästöjen toteuttaminen

Tehtäviä tulosohjaa MMM, mutta ne palvelevat koko hallintoa ja kansallisia ja/tai kansainvälisiä velvoitteita. Lakisääteisten tehtävien lisäksi viranomaisprosessi sisältää tulosohjauksessa sovittuja tehtäviä. Viranomaistehtävien sisältöä ja toteutuksen tiivistysmahdollisuuksia arvioidaan yhdessä MMM kanssa.

- Viranomaistehtäviin liittyvät digitalisoinnin ratkaisut koordinoidaan keskitetysti DIGI/IT (ml. Tiedonkeruu, prosessointi ja analysointi, raportointi ja julkaiseminen); kustannus-hyöty-analyysit ja geneeristen ratkaisuvaihtojen täysipainoinen hyödyntäminen ylläpidossa ja kehittämisessä tavoitteena näihin tehtäviin sitoutuvan htv-panoksen vähentyminen.
- Panostamme
 - Prosessien keventämiseen, ketteröittämiseen ja systemaattiseen tarkasteluun perustuviin kehittämiskäytäntöihin
 - Digitalisaation ja automaation lisäämiseen ml. tekoälyn hyödyntäminen pysyvien tehtävien isoissa työmassoissa.
 - Ulkoisen hankerahoituksen hankkimiseen substanssin ja menetelmien kehittämistyöhön
- Vähennämme VOASiin liittyvien erillisten tietopalveluiden määrää, kevennetään niiden teknisiä ratkaisuja ja tarjotaan tulokset pääsääntöisesti Luonnonvaratieto.luke.fi -palvelukokonaisuuden kautta.
- Luken vastuulla olevien kansallisten verkostojen koordinaatiotehtävien supistaminen.
- Ei lakisääteisten tehtävien voimakas karsiminen ja joidenkin mahdollinen päättäminen.
- Lakisääteisten tehtävien vuosisisällön supistaminen päätöksenteon tarvitsema tieto keskiössä, tarvittaessa vuosittainen keskustelu lisäsäästötarpeiden ilmetessä.
- Uusien tehtävien ilmetessä käydään erillinen tarkastelu, kuinka (esim. luopumalla jostakin olemassa olevasta) uuden tehtävän resursointi varmistetaan.

3.2.2 Tilastotuotannon tuottavuuden lisääminen ja säästöjen toteuttaminen

- Tiedonhankinnan tehostaminen. Teemme sähköisistä vastauslomakkeista käyttäjäystävällisiä ja houkuttelevia. Siirrymme paperittomaan tilastotiedonkeruuseen.
- Maatalous-, metsä- ja kalatilastointia vähennetään ja tehostetaan siltä osin, kun se on mahdollista. Teemme poisvalintoja tavalla, joka ei vaaranna Euroopan tilastoasetusten noudattamista.
- Tilastojen julkaisua harvennetaan. Julkistukset suuremmissa määrin tietokantapäivityksiä.
- Työajan kohdentaminen vahvemmin uusiin, lakisääteisiin tilastotehtäviin ja asiakasrahoitteisiin selvityksiin.
- Kavennamme tilastokyselyiden tietosisältöä. Tilastokyselyihin tehtävät kansalliset lisäkysymykset rahoitetaan asiakkaan toimesta.
- Vähennämme tilastotuotannon sovellusten ylläpitokuluja korvaamalla elinkaarensa päässä olevia tilastokohtaisia tietojärjestelmiä kevyemmin ylläpidettävillä yhteiskäyttöisillä ratkaisuilla.

Luken tilastotuotannon tiedonkeruun kustannusintensiivisyyttä vähennetään korvaamalla suoria tiedonkeruita digitaalisilla tietolähteillä ja pienentämällä otoskokoja mahdollisuuksien mukaan. Budjettirahoitteinen tilastotuotanto keskittyy asetus pohjaisten tilastojen tuottamiseen, muihin tietotarpeisiin voidaan vastata asiakas- tai erillisrahoituksen puitteissa.

3.2.3 Tutkimuksen ulkopuolisen rahoituksen vahvistaminen, tuottavuuden lisääminen ja säästöjen toteuttaminen

- Omarahoitteisen tutkimuksen suuntaaminen vahvistamaan Luken strategisia valintoja, vaikuttavuutta ja kilpailukykyä tulevissa rahoitushauissa sekä asiakastyössä.
- Maksullisen toiminnan kannattavuuden parantaminen.
- Voimakas siirtymä elinkeinoa tukevaan tutkimukseen, jossa yhdistyvät tuotannon biologinen osaaminen, tuotantotalous ja tuotantoteknologiset ratkaisut (BF –rahoituksen haltuunotto).
- Infraintensiivisen tutkimuksen fokusointi ja kustannustietoisuuden nostaminen ja kustannusten jyvittäminen tehokkaasti osaksi yhteisrahoitteisia ja asiakasprojekteja.
- Tulevien rahoitusmahdollisuuksien varmistaminen ennakoivalla vaikuttamistyöllä.
- Tutkimusprosessin kyvykkyyksien vahvistaminen.

3.2.4 Mahdollistavien prosessien tuottavuuden lisääminen ja säästöjen toteuttaminen

- Konsernipalveluiden hyödyntäminen prosessien ja palveluiden kehittämisessä ja tehostamisessa.
- Tutkimusinfrastruktuuripalveluiden uusilla toimintamalleilla (alustapalveluiden varausjärjestelmä, käytön- ja resurssien hallinta sekä näytehallinnan organisointi) sujuvoitetaan toimintaa.
- Hallinnollisten prosessien Lean-kehittäminen ja prosessien digitalisointi Luken prosessienhallintajärjestelmän ja pilvipalveluiden avulla tavoitteena henkilötöpanoksen säästö.
- Tekoälyn hyödyntäminen työprosessien tehostamisessa, mm. hanke- ja lausuntovalmistelu, viestintä, ohjelmistokehitys, käännöspalvelut.
- Säästöt matkamenoissa matkustamisen priorisoinnilla.
- ICT-tehtäviin liittyvät rakenteelliset muutokset – kustannustehokas palveluiden ulkoistaminen, sisäinen resurssien keskittäminen, IT-palveluiden tarjoaman tiivistäminen (ml. laitteet, sovellukset ja työkalut) tavoitteena ostopalvelujen pieneneminen.
- Henkilöstöpalveluiden (työterveyden palvelutarjoajan lisäpalvelujen ostot, henkilöstöedut, koulutukset ja tapahtumat, rekrykanavat ja –palveluostot) volyymin ja panosten tarkastelu.
- Hankintaprosessin tehostaminen sähköisillä prosesseilla sekä ostopalveluiden tehostaminen puitejärjestelyillä.
- Projektitalouden palveluiden ja prosessien tehostaminen yhteistyössä Tulanet-talousverkoston, VK:n ja Palkeiden kanssa.

3.2.5 Toimipaikkarakenteen muutokset ja toimitilatehokkuuden lisääminen

Luonnonvarakeskuksen toimipaikkaverkko on laaja ja useilla toimipaikoilla tilat ovat pääasiallisesti käyttösidonnaisia tiloja, joiden ylläpito ja kehittäminen on kallista. Lisävuokria aiheuttaa kasvihuonekokonaisuuden uudistamistarpeet (Suonenjoki, Piikkiö, Haapastensyrjä, Jokioinen), kalanviljelylaitosten peruskorjaustarpeet ja Jokioisten kampuksen kehittämishanke. Lisäksi toimitilavuokriin kohdistuvat indeksikorotukset kasvattavat toimitilamenoja n. 300 000 euroa vuosittain. Jo pelkästään indeksikorotuksien aiheuttaman menolisäyksen sopeuttaminen toimitilamenojen raamin sisällä on mahdotonta, jolloin sopeuttaminen kohdentuu muuhun toimintaa ja lisää siten jo kehyyksiin kohdennettua sopeuttamistarvetta.

Talouden sopeuttamistoimenpiteistä päätettäessä on varmistettava, että säästöt kohdentuvat eri menolajien kesken siten, että Luonnonvarakeskuksen toimintakyky ja palveluiden laatu pystytään turvaamaan. Talouden sopeuttamisen ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisten ratkaisujen näkökulmasta ensisijainen keino vaikuttaa toimitilameneihin on toimipaikkarakenteen kriittinen tarkastelu. Vuoden 2026 aikana tarkastellaan toimipaikkaverkostoa yhteistyössä MMM kanssa.

Vuoden 2024 toimipaikkarakenteen muutosneuvottelutuloksen mukaiset muutostoimet jatkuvat tutkimusinfrastruktuuripaikoilla (Suonenjoki, Enonkoski, Ruukki). Tehtyjen selvityksen perusteella päätösten perusteena olleet säästötavoitteet eivät tule toteutumaan siitä syystä, että muutoksen kohteena olevat tilat eivät mahdollista sellaisia muutoksia, joilla voidaan toteuttaa optimaalisesti tehokkaimmat tilaratkaisut. Uusi Jokioisten tutkimusnavetta otetaan käyttöön vaiheittain vuoden 2026 aikana. Vuosien 2026-2028 toimeenpannaan toimitilasunnitelman mukaisia yhteiskäyttötilaratkaisuja (Oulu, Joensuu, Jyväskylä, Viikki), joilla saadaan aikaan säästöjä toimitilamenoissa.

4. Toimeenpano ja aikataulu

Sopeuttamistoimenpiteitä toteutetaan aktiivisesti osana operatiivista johtamista. Vuosittaiset tavoitteet ja toimenpiteet määritellään osana Luonnonvarakeskuksen sisäistä suunnittelua. Talousnäkymien skenaarioita, ennusteita, toteutumatietoja sekä talouden muita tunnuslukuja seurataan kuukausittain eri johtamisfoorumeilla. Sopeuttamistoimenpiteisiin liittyviä päätöksiä ja toimeenpanon seuranta tehdään aktiivisesti osana linjaorganisaation johtamista.

Muiden toimenpiteiden osalta tunnistetaan toimenpiteitä sekä tehdään päätöksiä niiden toimeenpanosta vuoden 2026 aikana siten, että vaikutukset realisoituvat vuosien 2026-2028 aikana.